SAKARYA
UYGULAMALI BİLİMLER
ÜNİVERSİTESİ

DEĞER TEMELLİ SATIN ALMA

Doç. Dr. İsmail Şimşir

Sunum Planı

SAKARYA
UYGULAMALI BİLİMLER
ÜNİVERSİTESİ

Performansa Göre Ödemeden Değer Temelli Geri Ödemeye
Kalite İçin İş Planı
Performansa Göre Ödeme Sistem Tasarımı
Performansa Göre Ödemenin Yaygınlaşması ve Sürekliliğin Sağlanması
Hasta Güvenliğine ilişkin artan kaygılar…
Öncü Girişimler
Paradigma Değişimi
Değerin Tanımlanması
Değer Temelli Satın Alma
Değer Temelli Satın Alma Başarılı mı?
Değer Temelli Satın Alma (Engeller)
Hastane Yatan Hasta Değer Bazlı Satın Alma Programı
Bir DTSA Model Önerisi

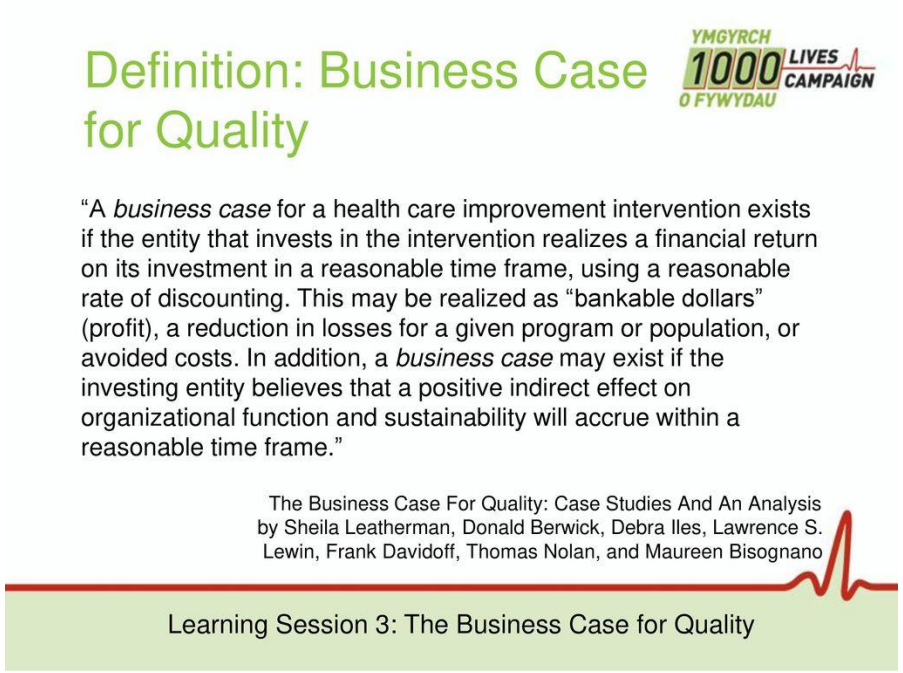
Performansa Göre Ödemeden Değer Temelli Geri Ödemeye

- Başka endüstrilerde uygulanagelen finansal teşvikleri performansa bağlayan ücret ödeme yöntemleri…
- Sağlık alanında politika yapıcıların artmaya başlayan ilgileri… → «Kalite gelişim sürecinin ekonomisi»
- Kalite için ekonomik bir “iş planı (business case)” nasıl oluşturulabilir????
- Ödemeyi hizmetin miktarı yerine kalitesiyle uyumlaştıran Performansa Göre Ödeme

© Copyright 2021 Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi. Her hakkı saklıdır.

Kalite İçin İş Planı

- Kalite için ekonomik iş planı;
  - 1. Kusurlu bakım hizmeti yerine kalite için ödeme yapan,
  - 2. Tüketicilerin kalite farklılıklarını algılayabildiği,
  - 3. Kalite gelişimine yapılan yatırımların yararlananlar tarafından tazmin edildiği
  - 4. Müşterilerin ve satın alıcıların yüksek kalite için ödeme yapmalarını engelleyen idari fiyatlamaların (tüketiciler ve ödeyici kuruluşlar arasında kopukluklar) olmadığı
- bir sağlık sistemi

© Copyright 2021 Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi. Her hakkı saklıdır.

Performansa Göre Ödeme Sistem Tasarımı

- Başlıca zorluk, kalite ve performans için geçerli ve güvenilir ölçüm mekanizmalarının seçimi
- Teşvikler, cezalar… geçmişe ve ileriye dönük olarak
- Mutlak&göreceli bir başarının, ilerlemenin veya bunların kombinasyonununun ödüllendirilmesi ve/veya cezalandırılması
- Hangi büyüklükteki ödüller belirlenen alanlarda ne kadar gelişim sağlayacak?
- Diğer kalite alanlarında hangi dereceye kadar ödün verilecek?
- Dikkat!!!! → kendi teşvik sistemlerini devam ettirmeye çalışacak olan önceki ödeme sistemlerinin teşvikleri

© Copyright 2021 Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi. Her hakkı saklıdır.

Performansa Göre Ödemenin Yaygınlaşması ve Sürekliliğin Sağlanması

- Daha geniş ölçüm setlerini içerecek şekilde birçok PGÖ programının ortaya çıkışı
- Sorumlu Bakım Organizasyonları (Accountable Care Organizations-ACOs), Paket Ödeme Programları (Bundled Payment Programs)
- Devamlılığının sağlanması→ hizmet sağlayıcının hedeflere ulaşım düzeyi geliştikçe bu hedeflerin geliştirilmesi, yapı, süreç ve sonuç ölçümlerinin klinik kanıtlar değiştikçe güncellenmesi
- PGÖ→ süregelen bir takım ödeme yöntemlerinin tamamlayıcısı
- Medicare Değer Temelli Satın Alma Programı→ performansa göre ödeme unsurlarını içeren bir hizmet başı ödeme yöntemi

© Copyright 2021 Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi. Her hakkı saklıdır.

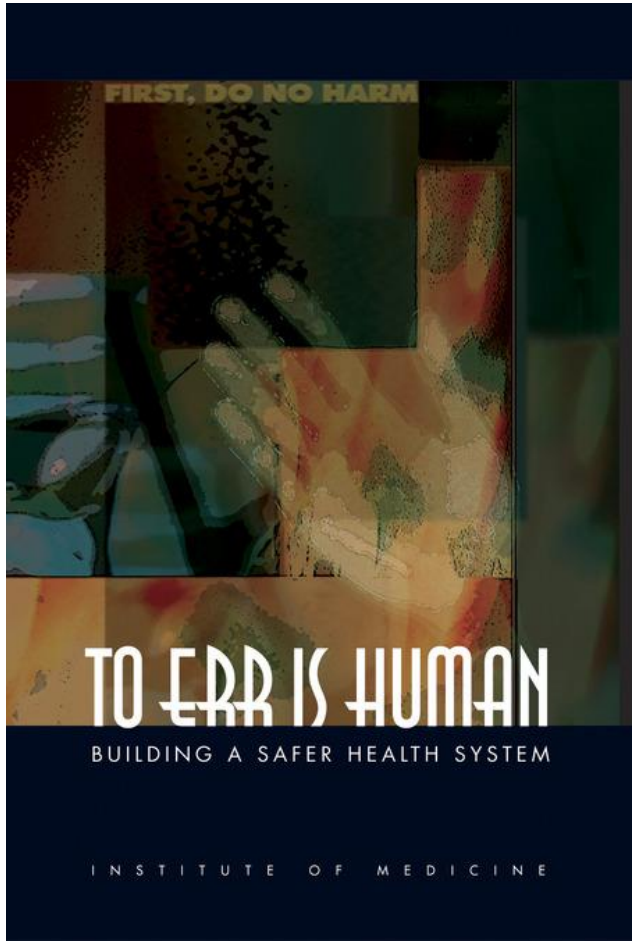
Hasta Güvenliğine ilişkin artan kaygılar…

- Geri ödeyici kuruluşların hali hazırdaki sağlık bakım maliyetlerini kontrol altına alma çabaları

+

- Hizmet sağlayan sağlık bakım organizasyonlarının verimliliklerini geri ödeme reformları ve sınırlamaları yoluyla artırma çabaları

- Hizmeti satın alanların ellerindeki önemli miktardaki satın alma gücünden (pazarlık gücü değil) yararlanarak sunulan hizmetin kalitesini sağlamak ve geliştirmek amacıyla gerçekleştirilen organize girişimler

© Copyright 2021 Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi. Her hakkı saklıdır.

Öncü Girişimler

- Değer Bazlı Satın Alma anlayışı ile ilgili öncü girişimlerin uygulaması 2003 yılında başladı
  - 1. Raporlamaya Göre Ödeme Programları
  - 2. Performansa Göre Ödeme: Belirli bir hasta popülasyonu ile ilgili süreç veya sonuç ölçümleri Hedeflenen bir klinik performans eşiği.
  - 3. Değer Bazlı Ödeme Programları: Tipik olarak hizmet sağlayıcı ortamlar özelinde hazırlanmış programlar. Kalite ve verimlilik iyileştirmesiyle doğrudan ilişkili

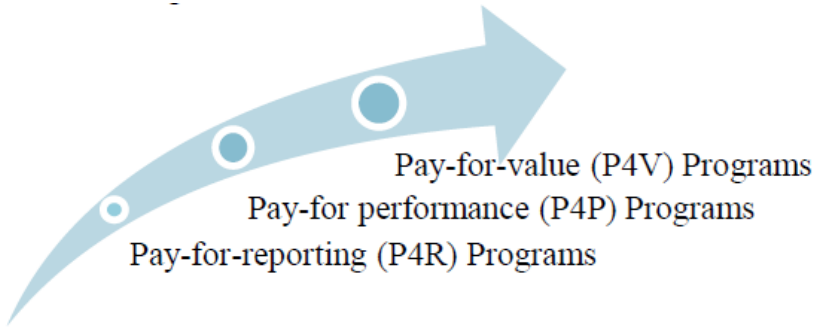

Figure 1. Stages of Value-based Payment Programs

- Raporlamaya dayalı ödeme ile enformasyon altyapısı kuruluyor
- PGÖ de bir kısım yetersizlikleri olduğuna dair olumsuz tecrübeler ve bu yöndeki büyük ölçekli çalışmalar
- "değer temelli", "sonuç odaklı" vb. terimlerle ifade edilen ödeme sistemleri
- Hizmet sağlayıcıların çaba ve kullandıkları kaynaklardan ziyade hastalara ve topluma olan faydalarına yönelik olarak ödeme almaları anlamını taşıyan kavramlar

© Copyright 2021 Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi. Her hakkı saklıdır.

Paradigma Değişimi

- Değer Bazlı Satın Alma kavramı → en basit tabiriyle hizmet sağlayıcıların önceden belirlenmiş bir ölçüm setine dayalı performansını ödeme teşviklerine bağlayan geniş bir performansa dayalı ödeme stratejileri seti
- Sağlık bakım hizmeti sunumunda temel problem→
  - çok çalışmama, adanmışlık, beceri, tıp biliminin yetersizliği?
  - hizmetlerin organizasyon, yönetim, ölçüm ve ödemesi mi?
- 21. yy tıbbının 19. yy örgüt yapıları, yönetim süreçleri ve ölçüm sistemleriyle sunulması mümkün değil
- Sunulan sağlık hizmetinin değeri konusunda yaşanan önemli gelişmeler, günümüz sisteminin kademeli gelişimden ziyade esaslı bir yeniden yapılanma gerektiği inancını doğurmakta (Porter, 2008: 503).
- Mevcut yapı değerin ölçümü ve sunumunu zorlaştırmakta.
- Sonuçlar için neyin önemli olduğundan ziyade kontrol altında olan ve kolayca ölçülebilecek unsurları ölçme eğilimi
- Değer ile ilişkilendirilmeyen, fatura edileni ölçmekten öteye gidemeyen ölçüm mekanizmaları
- Maliyetlerin belirlenmesinde değerin belirlendiği tüm bakım çevriminin göz önünde alınmaması

© Copyright 2021 Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi. Her hakkı saklıdır.

Değerin Tanımlanması

- Bugünün rekabeti→ “sıfır toplamlı” rekabet, maliyeti diğer tarafa yansıtmak veya daha fazla gelir elde etme mücadelesi…
- pazarlık gücünü hastaya yapılacak bakımın gerçek maliyeti ile ilgili hiçbir şey yapmadan salt daha iyi fiyat elde etmek için kullanırsa bu değer yaratmaz
- Değer daima müşteri etrafında tanımlanmalı

$$\text{Value} = \frac{\text{Health Outcomes that Matter to Patients}}{\text{Cost of Delivering Healthcare}}$$

- Değer yaratılması süreci, **sistemdeki tüm diğer aktörler için ödülleri tanımlamalı**
- Sağlık bakım hizmetlerinde değer, sunulan hizmetin hacmiyle değil, başarılan sonuçlarla ölçülmeli. Odak noktasını hacimden değere taşımak en önde gelen ve en zorlu görevdir (Porter, 2010: 2477)
- Tüm aktörler değeri artırmak ve buna nispetle emeklerinin karşılığını almak için birlikte çalışmadıkça sağlık bakım hizmetleri sunumu tam potansiyeline ulaşmayacaktır

© Copyright 2021 Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi. Her hakkı saklıdır.

EVOLUTION TO THE QUINTUPLE AIM

AMERICAN COLLEGE of CARDIOLOGY

© Copyright 2021 Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi. Her hakkı saklıdır.

Değer Temelli Satın Alma (DTSA)

- DTSA→ sağlık hizmetleri sunumunda mükemmelliğin ölçümü, raporlanması ve ödüllendirilmesi için geliştirilmiş talep yönlü bir strateji
- Hizmete erişim, fiyat, kalite, verimlilik ve teşviklerin uyumlaştırılması hususları açısından tüm paydaşların iş birliği
- İki kritik unsur:
  - standardize edilmiş, karşılaştırmalı ve kamuya açık enformasyonun mevcudiyeti
  - önemli ölçekte finansal ödül ve cezaların kullanımı

© Copyright 2021 Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi. Her hakkı saklıdır.

Değer Temelli Satın Alma (DTSA)

- DTSA’nın anahtar unsurları aşağıda verildiği şekilde sıralanabilir (Meyer, Rybowski ve Eichler, 1997: 1):
  - Sözleşmeler
  - Enformasyon
  - Kalite yönetimi
  - Özendiriciler
  - Eğitim

© Copyright 2021 Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi. Her hakkı saklıdır.

Değer Temelli Satın Alma

- Maliyet kısıtlaması ve kalite gelişimi ikileminde başarı elde etmek için sistemin esaslı bir yeniden yapılandırmaya gidilmesi gereken bileşenleri:
  - Enformasyon teknolojisi altyapısı,
  - Finansal teşvikler,
  - Değer bazlı sağlık sigortası tasarımı,
  - Bakım takımları ve bakımın koordinasyonu,
  - Sorumluluk,
  - Tüketici/hasta eğitimi
  - Sistemin izlenmesi ve gerekli ayarlamaların yapılması

© Copyright 2021 Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi. Her hakkı saklıdır.

Değer Temelli Satın Alma

- Kodlama değerlendirme ve eğitimlerinde;
  - hekimler,
  - kodlamacılar,
  - vaka yöneticileri,
  - kalite yöneticileri,
  - hemşireler
  - finansçılar…. bir araya getirildiği çok disiplinli ve çok boyutlu bir yaklaşım
- Hasta dosyasının dökümantasyonu kritik önem taşımakta.
- Hekimlerin dökümantasyondaki kritik rolü
- Tüketiciler, çeşitli stratejilerle davranışlarını değiştirmeleri ve sistemin her seviyesinde en iyi performansı seçmeleri adına teşvik ve motive edilmeli

© Copyright 2021 Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi. Her hakkı saklıdır.

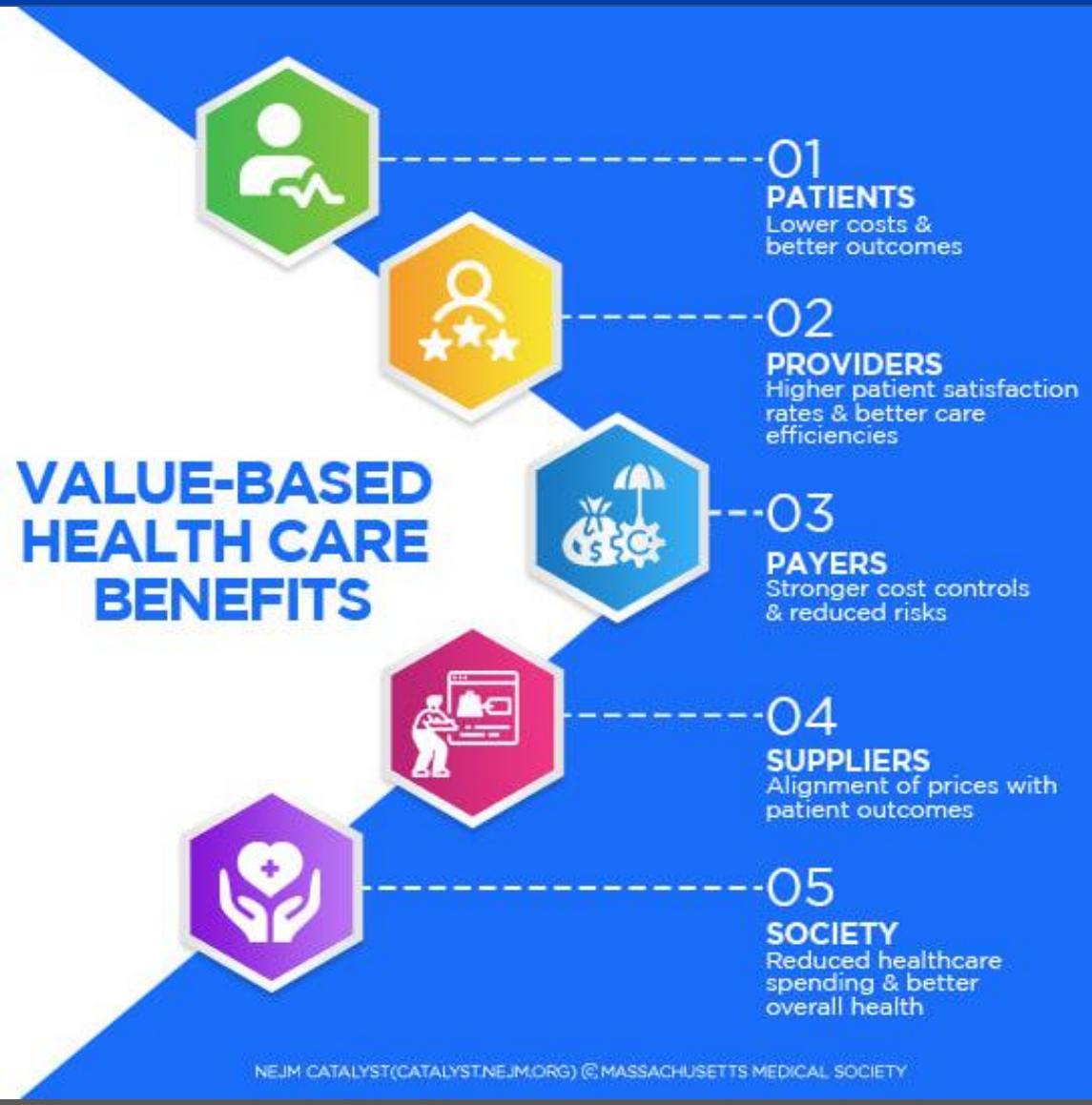
Değer Temelli Satın Alma

- Hizmet sağlayıcılar→ artan pazar payı ve pozitif farklılaşan ödemeler elde ederken,
- Tüketiciler→ hayat tarzı seçimleri ve tedavi kararlarında olumlu sonuçlar elde etmekte
- DTSA'nın iki önemli hedef:
  - Tüketiciler ve sağlık sisteminin yapmasını hedeflediği→ **değeri ve kaliteyi** ödüllendirmek
  - **Tüketicileri** sağlık hizmetinin sofistike ve bilgili kullanıcıları olmaya yönlendirmek ve bu nedenle onları **sağlıklarını iyileştirmek için daha fazlasını yapmaya** teşvik etmek."

© Copyright 2021 Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi. Her hakkı saklıdır.

Değer Temelli Satın Alma

- DTSA'nın önemi:
  - Maliyetleri düşürür,
  - hasta tatminini artırır,
  - tıbbi hataları azaltır,
  - hastaları bilgilendirir,
  - sağlıklı davranışları teşvik eder,

© Copyright 2021 Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi. Her hakkı saklıdır.

Değer Temelli Satın Alma Başarılı mı?

- Medicare→ 10 yıllık bir dönem için DTSA programları kapsamında $214 milyar kazanım hedefi. (Yıllık Medicare harcaması 750 milyar dolar)
- From 2010-17 arası Hastane Kaynaklı Durum (HKD/HAC) oranında yıllık %4,5 azalma, 2014-17 arası, 910,000 daha az HKD, $7.7 milyar kazanım ve 20,500 daha az HKD ilişkili ölüm

  https://www.ahrq.gov/sites/default/files/wysiwyg/professionals/quality-patient-safety/pfp/hacreport-2019.pdf
- CMS-HACRP programı 2.1 milyon daha az vaka, 87.000 daha az can kaybı ve toplamda $19.8 milyar kazanım https://www.ahrq.gov/hai/pfp/interimhacrate2014.html
- ….

© Copyright 2021 Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi. Her hakkı saklıdır.

Değer Temelli Satın Alma Başarılı mı?

- CMS HACRP programı hasta güvenliğini mevcut eğilimlerin ötesinde iyileştirmedi (Sheetz vd., 2019)
- DTSA girişimleri kısıtlı bir etki göstermiştir (US Government Accountability Office-GAO, 2015)
- Program mevcut yapısının başlangıçta öngörülen sonuçları üretmemekte (Jha, 2017)
- ….

© Copyright 2021 Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi. Her hakkı saklıdır.

Değer Temelli Satın Alma (Engeller)

- Alanyazında yer alan bazı engeller→
  - ölçümlerin çokluğu,
  - geçerlilik ve güvenilirliği,
  - kalite geliştirme teşebbüslerinin göreceli olarak yüksek maliyeti,
  - kaliteden ziyade maliyet temelli sağlık sigortası anlayışı

© Copyright 2021 Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi. Her hakkı saklıdır.

Değer Temelli Satın Alma (Engeller)

- DTSA kısıtlı etkileri için çeşitli potansiyel nedenler
  - değişimi yönlendirmede yetersiz finansal teşvikler,
  - aşırı derecede karmaşık kalite ölçüm sistemleri,
  - ölçüm performansı ve teşvikler arasındaki zamandaki gecikme,
  - hizmet sağlayıcıların neden ve sonuç arasında yakından bağlantı kurması adına iki olayı birbirinden ayırması,
  - teşvikler, teşviki vurgulamak için ayrı bir ödeme olarak verilmesi yerine, genellikle yüzde ayarlaması olarak standart sigorta kuruluşu ödemesine aktarılması,
  - aynı dönemde uygulamada olan birden fazla kamusal ve ticari ödeme programlarının, hangi müdahalelerin üzerinde çalışılacağı ve hangi teşviklerin hangi performansla bağlantılı olduğu konusunda kafa karıştırıcı bir ortam yaratması.

© Copyright 2021 Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi. Her hakkı saklıdır.

Değer Temelli Satın Alma (Kolaylaştırıcılar-Enablers)

- Bilişim,
- Kıyaslama,
- Ödemeler,
- Bakım Organizasyonu

- Geliştirilmeye yönelik çaba gösterilmesi gereken üç alan (Jha, 2017):
  - Daha geniş teşvikler
  - Daha az ölçüm
  - Daha basit tasarım

© Copyright 2021 Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi. Her hakkı saklıdır.

Hastane Yatan Hasta Değer Bazlı Satın Alma Programı

- Hastane Yatan Hasta Değer Bazlı Satın Alma Programı (Hospital Inpatient Value-Based Purchasing Program-HIVBP)
- Hastane Kaynaklı Durumlar ve Yatışta Mevut Göstergesi Raporlama Programı (Hospital Acquired Conditions and Present on Admission Indicator [HACPOA] Reporting Program) kapsamında 14 HKD

Hastane Kaynaklı Durumlar (HKD)
Cerrahi İşlem Sonrası Unutulmuş Yabancı Cisim
Hava Embolisi
ABO Uyuşmazlığı
Bası Yaraları (III ve IV. Aşamalar)
Düşme Olayları ve Travma (Kırıklar, Çıkıklar, İntrakraniyal Yaralanmalar, Ezilme Yaralanmaları, Yanıklar, Diğer Yaralanmalar)
Kötü Glisemik Kontrol Göstergeleri (Diabetik Ketoasidoz, Nonketotik Hiperosmolar Koma, Hipoglisemikkoma, Ketaosidoz ile Sekonder Diabet, Hiperosmolarite ile Sekonder Diabet)
Kateter İlişkili Üriner Sistem Enfeksiyonu
Vasküler Kateter İlişkili Kan Dolaşımı Enfeksiyonu
Koroner Arter Bypass Grefti Sonrası Cerrahi Alan Enfeksiyonu, Mediastinit
Obezite için Bariatrik Cerrahi Sonrası Cerrahi Alan Enfeksiyonu (Laparoskopik Gastrik Bypas, Gastroenterostomi, Laparoskopik Gastrik Sınırlayıcı Cerrahi)
Bazı Ortopedik İşlemler Sonrası Cerrahi Alan Enfeksiyonu (Omurga, Boyun, Omuz Ve Dirsek Cerrahisi)
Kardiyak İmplante Edilebilir Elektronik Cihaz İşlemi Sonrası Cerrahi Alan Enfeksiyonu
Total Diz ve Kalça Replasmanı Sonrası Derin Ven Trombozu (DVT) ve Pulmoner Embolizm (PE)
Venöz Kateterizasyonla Birlikte İyatrojenik Pnömotoraks

© Copyright 2021 Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi. Her hakkı saklıdır.

Hastane Yatan Hasta Değer Bazlı Satın Alma Programı

SAKARYA UYGULAMALI BİLİMLER ÜNİVERSİTESİ

- Türkiye'de 1050 yataklı bir Eğitim Araştırma Hastanesinde

Araştırma Evreni	HKD
İlgili risk gruplarında yer alan tüm hastalar	Düşme Olayları ve Travma III. ve IV. Aşama Bası Yaraları Kötü Glisemik Kontrol Göstergeleri
Cerrahi prosedür uygulanan tüm hastalar	Cerrahi İşlem Sonrası Unutulmuş Yabancı Cisim
Hava embolisi riski taşıyan invazif ve/veya cerrahi girişimlerin yapıldığı tüm hastalar	Hava Embolisi
Kalça ve diz replasmanı yapılan tüm hastalar	Kalça ve Diz Replasmanı Sonrası Sonrası DVT ve PE
Kan ve kan ürünü takılan tüm hastalar	ABO Uyuşmazlığı
Venöz kateter takılan tüm hastalar	Venöz Kateterizasyonla Birlikte İyatrojenik Pnömotoraks
Vasküler kateter takılan tüm hastalar	Vasküler Kateter İlişkili Kan Dolaşımı Enfeksiyonu
İdrar yolu kateteri takılan tüm hastalar	Kateter İlişkili Üriner Sistem Enfeksiyonu
Koroner arter bypass grefti yapılan tüm hastalar	Koroner Arter Bypass Grefti Sonrası Cerrahi Alan Enfeksiyonu, Mediastinit
Bariatrik cerrahi yapılan tüm hastalar	Obezite İçin Bariatrik Cerrahi Sonrası Cerrahi Alan Enfeksiyonu
Kardiyak implante edilebilir elektronik cihaz ile ilgili cerrahi işlem yapılan tüm hastalar	Kardiyak İmplante Edilebilir Elektronik Cihaz (KİEC) İşlemi Sonrası Cerrahi Alan Enfeksiyonu
Omuz, dirsek ve omurilikle ilgili ortopedik cerrahi işlem yapılan tüm hastalar	Bazı Ortopedik İşlemler Sonrası Cerrahi Alan Enfeksiyonu

Hastane Yatan Hasta Değer Bazlı Satın Alma Programı

- Bir takvim yılında 10.851 hastada en az bir HKD ile ilişkili durum geliştiği,
- Bunların

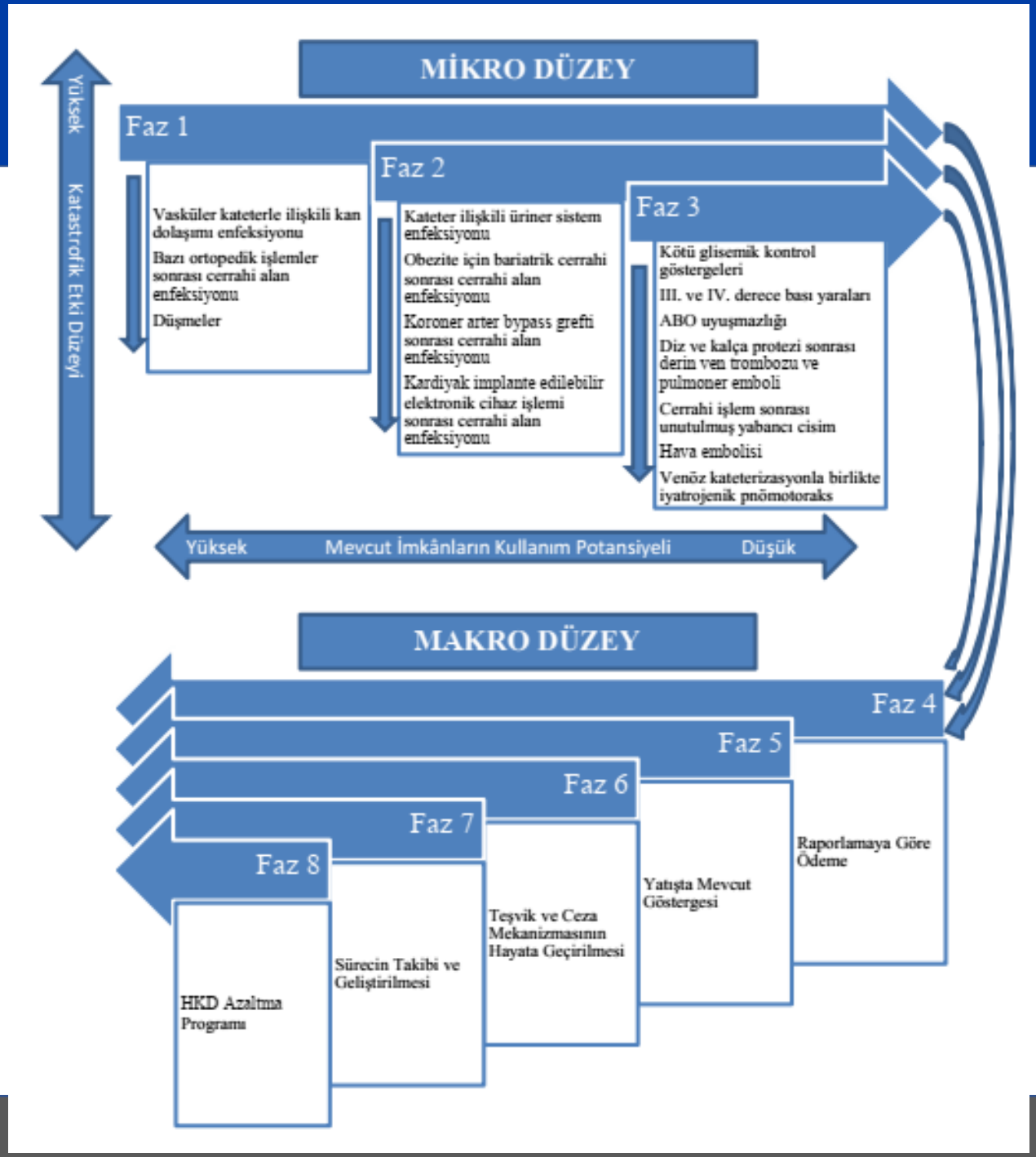
→ $11,3 milyon ekstra maliyet (Ortalama dolar kuru: ₺3,66)

→ 46.119 ekstra yatış ve

→ 777 ekstra mortalite ile ilişkili olduğu tespit edildi

© Copyright 2021 Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi. Her hakkı saklıdır.

DTSA Model Önerisi

© Copyright 2021 Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi. Her hakkı saklıdır.

Kaynakça

- Saving Lives and Saving Money: Hospital-Acquired Conditions Update . Content last reviewed January 2018. Agency for Healthcare Research and Quality, Rockville, MD. https://www.ahrq.gov/hai/pfp/interimhacrate2014.html
- AHRQ National Scorecard on Hospital-Acquired Conditions Updated Baseline Rates and Preliminary Results 2014–2017. https://www.ahrq.gov/sites/default/files/wysiwyg/professionals/quality-patient-safety/pfp/hacreport-2019.pdf
- Jha, A. K. (2017). Value-based purchasing: time for reboot or time to move on?. *JAMA, 317*(11), 1107-1108.
- Porter, M.E. (2008). Value-based Health Care Delivery. *Annals of Surgery. 248*(4), 503-509.
- Porter, M.E. (2010). What is Value in Health Care? *New England Journal of Medicine. 363*(26), 2477-2481.
- Sheetz, Kyle H., Dimick Justin B., Englesbe Michael J., and Ryan Andrew M. (2019). Hospital-Acquired Condition Reduction Program Is Not Associated With Additional Patient Safety Improvement. *Health Affairs 38*:11, 1858-1865
- Şimşir İ. Geri Ödeme Mekanizmalarının Hasta Güvenliği Açısından Değerlendirilmesi (Bir Sistem Önerisi). Yayımlanmamış Doktora Tezi, Sakarya Üniversitesi; 2018.
- US Government Accountability Office. (2015). Hospital Value-Based Purchasing: Initial Results Show Modest Effects on Medicare Payments and No Apparent Change in Quality-of-Care Trends (Vol. GAO-16-9).

© Copyright 2021 Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi. Her hakkı saklıdır.

TEŞEKKÜRLER

SAKARYA
UYGULAMALI BİLİMLER
ÜNİVERSİTESİ

Doç. Dr. İsmail Şimşir
ismailsimsir@subu.edu.tr